

Lietuvos mokslo tarybos 2014 m. spalio 6 d.
Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių
dydžių apskaičiavimo tyrimo ataskaita,
2021 m. vasario 23 d. redakcija.

MOKSLINIŲ IŠVYKŲ IŠLAIDŲ FIKSUOTŲJŲ ĮKAINIŲ APSKAIČIAVIMO TYRIMO ATASKAITA

2014 m. spalio 6 d.

ĮVADAS

Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių dydžių apskaičiavimo tyrimu (toliau – Tyrimas) siekta apskaičiuoti vidutines mokslinių išvykų išlaidas ir nustatyti šių išlaidų fiksuotuosius įkainius (toliau – FĮ). FĮ nustatymo tikslas – supaprastinti projektų, finansuojamų pagal Lietuvos mokslo tarybos (toliau – Taryba) įgyvendinamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų investicijų veiksmų programos priemones, administravimą. Taikant FĮ, pareiškėjams lengviau planuoti projekto išlaidas rengiant paraiškas, o projektų vykdytojams paprasčiau atsiskaityti už projekto lėšų panaudojimą.

Nustatytus mokslinių išvykų išlaidų FĮ numatoma taikyti visose Tarybos administruojamose 2014–2020 m. ESF lėšomis finansuojamose veiklose, kurių projektų įgyvendinimui bus numatytos mokslinės išvykos į užsienį (taip pat į Lietuvą iš užsienio atvykstančių tyrėjų kelionių iš/į užsienį, išlaidoms). Tyrimo atskaitoje nurodyti FĮ taip pat gali būti naudojami ir kitų Lietuvos institucijų, administruojančių ESF lėšas.

Atliekant Tyrimą vadovautasi šiais apibrėžimais:

Ilgalaikė mokslinė išvyka (IMI) – mokslinė išvyka (informacijos rinkimas, tyrimo dalies atlikimas, naudojimas mokslinių tyrimų infrastruktūra bei resursais, susiję su mokslinio tyrimo atlikimu, Lietuvos ar užsienio mokslo ir studijų institucijoje, mokslo centre, laboratorijoje, įmonėje, įstaigoje, bibliotekoje, archyve, ekspedicijoje ir kt.), kurios trukmė viršija 14 dienų. Atskirose veiklose ilgalaikių mokslinių išvykų trukmė gali skirtis, priklausomai nuo veiklos turinio.

Mokslinė išvyka – dėstytojo, mokslo darbuotojo ir kito tyrėjo, taip pat mokslo bei meno doktoranto (toliau – tyrėjas) išvykimas iš savo nuolatinės studijų ar darbo vietos atlikti su jo profesine ir (ar) moksline veikla ar su jo studijomis susijusį darbą. Mokslinė išvyka gali būti trumpalaikė arba ilgalaikė.

Projektas – iš ES fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas, kaip jis apibrėžtas Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 2.27 papunktyje, taip pat veikla, įgyvendinta pagal Tarybos vykdytų ES fondų lėšomis finansuotų projektų mokslinės išvykos (stažuotės, komandiruotės, mokslininko vizito) finansavimo sutartis.

Trumpalaikė mokslinė išvyka (TMI) – mokslinė išvyka (dalyvauti tarptautinėje konferencijoje, moksliniame seminare, mokyklose, dėstyti užsienio aukštojoje mokykloje ir kt.), kurios trukmė neviršija 14 dienų.

Įgyvendinančioji institucija – institucija, atsakinga už ES lėšomis finansuojamų projektų atranką, jų įgyvendinimo priežiūrą.

Kitos šiame tyrime vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ bei Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“.

Mokslinių išvykų rūšių nustatymo pagrindimas

Kaip nurodyta apibrėžimuose aukščiau, mokslinės išvykos, atsižvelgiant į jų turinį ir trukmę, yra skirstomos į ilgalaikes ir trumpalaikes.

Tokios išvykų rūšys yra nustatomos atsižvelgiant į tyrėjų poreikius bei vadovaujantis Tarybos praktika: 2011–2014 m. Taryba įgyvendino ES fondų finansuojamą projektą „Podoktorantūros (*angl. post doc*) stažuotčių įgyvendinimas Lietuvoje II“, pagal kurį finansuotos mokslinės išvykos¹ (įgyvendinimo dokumentas – Tarybos pirmininko 2013 m. gegužės 2 d. įsakymas Nr. V-166 „Dėl podoktorantūros stažuotčių finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“). Šiame įgyvendinimo dokumente yra apibrėžtos šios sąvokos:

- Mokslinė išvyka – dėstytojo, mokslo darbuotojo ir kito tyrėjo, taip pat mokslo bei meno doktoranto (toliau – tyrėjas) mokslinė stažuotė arba mokslinė komandiruotė.

- Mokslinė komandiruotė – tyrėjo išvykimas ne ilgesniam kaip 30 dienų laikotarpiui iš savo nuolatinės darbo ir (arba) studijų vietos priimančiosios institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens siuntimu atlikti su jo moksline, profesine veikla susijusių pavedimų.

- Mokslinė stažuotė – tyrėjo išvykimas ne trumpesniam kaip 15 dienų laikotarpiui iš savo pagrindinės darbo ir (arba) studijų vietos į Lietuvos Respublikoje arba užsienio valstybėse esančias mokslo ir studijų institucijas dirbti mokslinio ir (arba) pedagoginio darbo ir (arba) vykdyti kitą su mokslu ir studijomis susijusią, tyrėjo profesinę kvalifikaciją atitinkančią, veiklą“.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau nurodyto dokumento nuostatas, mokslinė išvyka, kurios trukmė ilgesnė nei 14 dienų, tačiau neviršija 30 dienų, galėjo būti priskiriama tiek mokslinei komandiruotei, tiek mokslinei stažuotei.

Toks mokslinių išvykų skirstymas nėra patogus projektų vykdytojams, kuriems atskirais atvejais kilo abejonių, kuriai mokslinių išvykų rūšiai priskirti konkrečią išvyką. Podoktorantūros stažuotčių projektų istorinių duomenų analizė² (Tyrimo ataskaitos 1 priedas) parodė, kad visuose projektuose faktinė mokslinių komandiruočių trukmė neviršijo 14 dienų.

Atsižvelgdama į istorinių duomenų analizę, 2014–2020 m. ES fondų investicijų periodu Taryba, kaip ekspertinė institucija, nusprendė aiškiai susieti mokslinės išvykos rūšį su trukme ir nustatyti aukščiau nurodytus mokslinių išvykų apibrėžimus, kuriais vadovaujamosi Tyrimo ir kurie bus nustatyti Tarybos administruojamų priemonių projektų finansavimo sąlygų aprašuose.

¹ Šiuo laikotarpiu taip pat įgyvendamas dar vienas projektas, pagal kurį finansuojamos mokslinės išvykos: “Konkursinis trumpalaikių mokslininkų vizitų finansavimas” (Įgyvendinimo dokumentas - Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2014 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V- 158 „Projekto „Konkursinis trumpalaikių mokslininkų vizitų finansavimas“ finansavimo tvarkos aprašas“, tačiau šio projekto finansavimo sąlygų apraše mokslinės išvykos neskirstomos į trumpalaikes ar ilgalaikes (nustatyta tik maksimali išvykos trukmė), todėl šio projekto duomenimis nėra vadovujamosi pagrindžiant mokslinių išvykų rūšis (šiame poskyryje), tačiau jie įtraukti į tyrimo duomenų, iš kurių skaičiuojami vidutiniai vietinių kelionių ir kitų išlaidų dydžiai, imtį (pagal šį projektą finansuotos mokslinės išvykos priskirtos trumpalaikėms arba ilgalaikėms atsižvelgiant į faktinę išvykos trukmę).

² Buvo analizuojami 287 projektai, iš kurių 160 projektų buvo finansuotos mokslinės komandiruotės (likusiuose projektuose – tik mokslinės stažuotės).

Tyrimo atlikimo etapai.

1. Pagrindinių komandiruočių (stažuočių) išlaidų identifikavimas;
2. Istorinių duomenų rinkimas ir analizė;
3. Dienpinių dydžio nustatymas;
4. Gautų duomenų analizė;
5. Gautų rezultatų apdorojimas.

Tyrimą atliko Taryba 2014 m. gegužės – rugsėjo mėn., atnaujino 2017 m. kovo–balandžio mėn. 2019 m. tyrimą atnaujino viešosios įstaigos Europos socialinio fondo agentūros metodinės pagalbos skyrius.

I. TYRIMO METODIKA

I.1 Tyrimo prielaidos ir duomenų šaltiniai

Taryba 2011–2014 m. įgyvendino šiuos ES fondų lėšomis finansuotus projektus, pagal kuriuos buvo finansuojamos mokslinės išvykos:

- Podoktorantūros (angl. *post doc*) stažuočių įgyvendinimas Lietuvoje II (www.postdoc.lt);
- konkursinis trumpalaikių mokslininkų vizitų finansavimas (<http://www.lmt.lt/lt/mkf/parama/es-vizitai.html>).

Tyrimo metu analizuojami 2012 ir 2013 m. šiuose projektuose patirtų mokslinių išvykų išlaidų istoriniai duomenys: 289 mokslinių komandiruočių ir 163 mokslinių stažuočių išlaidos. Atliekant duomenų analizę, buvo identifikuotos šios pagrindinės išlaidų rūšys:

- kelionės į užsienio šalį (ar iš užsienio šalies į Lietuvą) ir atgal išlaidos (toliau – kelionės į užsienį išlaidos);
- vietinių kelionių užsienio šalyje išlaidos: visuomeniniam bei nuosavam transportui, įskaitant išlaidas iš/į oro uostą Lietuvoje ir užsienio valstybėje (toliau – vietinių kelionių išlaidos);
- kitos mokslinės išvykos išlaidos: draudimo išlaidos, miesto, (ekologinis) mokestis, automobilių saugojimo aikštelės, kelių, ryšio, interneto (ryšio ir interneto išlaidos – tik komandiruočių atveju) išlaidos;
- dienpinių išlaidos;
- apgyvendinimo (gyvenamojo ploto nuomos) išlaidos (toliau – apgyvendinimo išlaidos).

Kadangi pagal anksčiau įgyvendintus projektus vykdyti skrydžiai neapima visų galimų paskirties šalių, taip pat, skrydžių pasiūla ir kainos greitai kinta keičiantis skrydžių rinkai, kelionės į užsienį (skrydžio) išlaidos skaičiuojamos remiantis Europos Komisijos patvirtintame Erasmus+ Programos vadove³ pateiktais skaičiavimais bei nustatytais dydžiais kelionės išlaidoms apmokėti, atsižvelgiant į kelionės atstumus. Šalių kelionių atstumai apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm), atstumą skaičiuojant iš Vilniaus (arba kito miesto, iš kurio išvykstama) į konkrečios šalies konkretų miestą.

Vietinių kelionių išlaidų bei kitų mokslinių išvykų išlaidų vidutinius dydžius, nustatomus kaip FĮ, nuspręsta apskaičiuoti atsižvelgiant į istorinius duomenis.

Trumpalaikių mokslinių išvykų atveju, dienpinių FĮ rekomenduojama laikyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 526) patvirtintas dienpinių normas.

Apgyvendinimo FĮ nustatomi vadovaujantis Nutarimo Nr. 526 nuostatomis ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. kovo 31 d. Apgyvendinimo užsienio valstybėse išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitoje nustatyta metodika, pagal kurią FĮ apskaičiuojami pagal formulę:

$$F_{\text{I}AUV} = K * GPNN, \text{ arba } F_{\text{I}AUV} = 0,6 * GPNN, \text{ kur}$$

³ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide-2019_lt.pdf

F_{AUV} – apgyvendinimo (1 nakvynės) užsienio valstybėje F_{I} , eurai; K
– apgyvendinimo užsienio valstybėje koeficientas 0,6;
 GPNN – komandiruotės į užsienio valstybę (1-ąją komandiruotės (kelionės) dieną) galiojanti
Nutarime Nr. 526 nustatyta gyvenamojo ploto nuomos norma toje valstybėje, eurai.

Atkreiptinas dėmesys, kad komandiruočių išlaidų apmokėjimo tvarką biudžetinėse įstaigose ir kitose įmonėse, įstaigose ir organizacijose (toliau – nebiudžetinės įstaigos) reglamentuoja skirtingi teisės aktai, tačiau dienpinigių mokėjimo tvarka tiek biudžetinėse įstaigose tiek ir nebiudžetinėse nesiskiria, todėl visiems projektų vykdytojams trumpalaikių mokslinių išvykų atveju, tinkamos finansuoti dienpinigių ir apgyvendinimo išlaidų sumos, apmokamos taikant F_{I} , apskaičiuojamos vadovaujantis Nutarimo Nr. 526 nuostatomis ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. kovo 31 d. Apgyvendinimo užsienio valstybėse išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitoje nustatyta metodika.

Ilgalaičių mokslinių išvykų atveju, dienpinigių ir apgyvendinimo išlaidų sumos, apskaičiuotos taikant Nutarimą Nr. 526, gali ženkliai viršyti darbuotojų atlyginimą, o ilgalaičių mokslinių išvykų atveju asmenys dažnai susiranda pigesnę būstą negu viešbučiai (taip pat viešbučiai ilgesniam laikotarpiui dažnai siūlo mažesnes kainas), todėl Nutarime Nr. 526 nustatytų normų taikymas neatitiktų patikimo finansų valdymo principo.

Nustatant pragyvenimo išlaidų dydžius stažuočių atveju, nuspręsta vadovautis (pagal analogiją) 2018 m. gruodžio 27 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1393 „Dėl Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo įgyvendinimu“ patvirtintame „Socialinių ir kitų garantijų, susijusių su darbu Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir specialiosiose misijose, suteikimo ir jų taikymo tvarkos apraše“ (toliau – Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos aprašas) bei 1998 m. gruodžio 29 d. Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatyme Nr. VIII-1012 (toliau – Diplomatinės tarnybos įstatymas) nustatytais išlaidų kompensavimo bei išmokos apsirūpinimui gyvenamosiomis patalpomis dydžiais, kadangi tai vieninteliai Tyrimo metu identifikuoti teisės aktai, kuriuose nustatomi išlaidų kompensacijų už darbą užsienyje bei išmokų apsirūpinti gyvenamosiomis patalpomis, komunalinėmis ir ryšių išlaidomis, dydžiai bei baziniai vietos (šalies) koeficientai.

Dienpinigiai ir išmokos ar kompensacijos asmenims pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) įstatymą nėra PVM objektas, todėl PVM neįtakoja šių F_{I} dydžių.

I.2 Tyrimo metodika

Vieno asmens trumpalaikės mokslinės išvykos, vykusios nuo 2018 m. liepos 1 d., išlaidų suma apskaičiuojama pagal formulę ($F1$):

$$S_{\text{TMI}} = F_{\text{IKU}} + (F_{\text{IVKTMI}} + F_{\text{IKTMI}} + F_{\text{IDIEN}}) * D + F_{\text{IAUV}} * (D - 1), \text{ kur}$$

S_{TMI} – Trumpalaikės mokslinės išvykos išlaidų suma;

F_{IKU} – Kelionės į užsienį išlaidų F_{I} ;

F_{IVKTMI} – Trumpalaikės mokslinės išvykos vietinių kelionių F_{I} ;

F_{IKTMI} – Kitų trumpalaikės mokslinės išvykos išlaidų F_{I} ;

F_{IDIEN} – Dienpinigių F_{I} ;

F_{IAUV} – Apgyvendinimo užsienio valstybėje F_{I} ($0,6 * \text{GPNN}$);

D – Trumpalaikės mokslinės išvykos dienų skaičius.

Vieno asmens ilgalaičės mokslinės išvykos, vykusios nuo 2018 m. liepos 1 d., išlaidų suma apskaičiuojama pagal formulę ($F2$):

$$S_{\text{IMI}} = F_{\text{IKU}} + (F_{\text{IVKIMI}} + F_{\text{IKIMI}} + (F_{\text{IPRAG}} * \text{kVL})) * D + F_{\text{IGYV}} * \text{kGL} * (D - 1), \text{ kur}$$

S_{IMI} – Ilgalaičės mokslinės išvykos išlaidų suma;

F_{IKU} – Kelionės į užsienį išlaidų F_{I} ;

F_{IVKIMI} – Ilgalaičės mokslinės išvykos vietinių kelionių F_{I} ;

F_{IKIMI} – Kitų ilgalaičės mokslinės išvykos išlaidų F_{I} ; F_{IPRAG} –

Pragyvenimo kompensacijos FĮ (bazinis dydis);
FĮ_{GYV} – Gyvenamojo ploto nuomos kompensacijos FĮ (bazinis dydis);
k_{VL} – Valstybės (miesto) gyvenimo lygio vietos bazinis koeficientas; k_{GL}
– Gyvenamųjų patalpų nuomos lygio vietos koeficientas;
D – Ilgalaikės mokslinės išvykos dienų skaičius.

I.2.1. Dienpinigių išlaidų FĮ nustatymo metodika

Kadangi Nutarime Nr. 526 nustatyti maksimalūs dienpinigių dydžiai, todėl siekiant taikyti šiuos nustatytus dydžius, yra būtina atlikti papildomą tyrimą. Tam tikslui buvo atliekama projektų istorinių duomenų analizė, analizuojant trumpalaikes išvykas į užsienį ir mokamus dienpinigių dydžius. Siekiant nustatyti galimų respondentų sąrašą naudotasi SFMIS2014 sistemoje esančia informacija apie priemones ir projektus. 2018 m. rugsėjo 18 d. iš SFMIS2014 sistemos buvo paimta informacija apie tuo metu įgyvendinamas priemones, kuriose buvo planuojamos komandiruotės į užsienį (8 priedas) ir kuriose yra įgyvendinamų projektų. Apskaičiuota, kad analizuojamai dienai buvo 64 tokios priemonės. Taip pat iš SFMIS2014 sistemos buvo paimta informacija apie 5 priede nurodytose analizuojamose priemonėse įgyvendinamus projektus. Apskaičiuota, kad bendras populiacijos dydis (projektai, kuriuose yra numatytos komandiruotės išlaidos) yra 1841 projektai (9 priedas). Visi projektai buvo suskirstyti į dvi grupes – projektai, kuriose kelionių ir komandiruočių išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius dydžius ir projektai, kuriose komandiruotės apmokamos pagal realias išlaidas (9 priedas). Visi projektai buvo analizuojami bendrai ir nustatyta bendra tyrimo imtis.

Atliekant analizę iš tyrimo imties buvo pašalinti šie įrašai:

1. Projektai, kurie įgyvendinami laikotarpiu nuo 2017-07-01 iki informacijos pateikimo momento⁴.
2. Projektai, kurių baigimo data ne ankstesnė kaip 2017-07-01⁵.
3. Projektai, kurie nustatyti laikotarpiu pateikė nors 1 mokėjimo prašymą.

Pagal aukščiau nurodytus kriterijus buvo pašalinti 322 įrašai, tokiu atveju analizei tinkamas populiacijos dydis sudaro 1519 projektų.

Siekiant užtikrinti vykdomo tyrimo patikimumą, yra svarbu nustatyti reikalingą minimalų tiriamų projektų skaičių, kad būtų galima pateikti statistiškai reikšmingas išvadas. Todėl atliekant tyrimą, buvo apskaičiuota tyrimo imtis. Tyrimo imtis nustatoma pagal formulę:

$$n = \frac{z^2 \cdot s^2}{\Delta^2}$$

kur n – imties dydis, z – koeficientas, surandamas iš vadinamųjų Stjudento pasiskirstymo lentelių ir pasirenkamas pagal tyrimui nustatomą patikimumo lygį, s – imties vidutinis kvadratinis nuokrypis, Δ (delta) – leistinas netikslumas, atsižvelgiant į duomenų tikslumui keliamus reikalavimus.

Remiantis Suprastinto išlaidų apmokėjimo gairėmis ir moksline literatūra, nustatomas rekomenduojamas pasiklovimo lygmuo – 95%, statistinė paklaida – 10%. Todėl, kai bendrą tyrimo populiaciją sudaro 1519 projektų, siekiant, kad rezultatų pasiklovimo lygmuo (tikimybė) būtų 95 proc. paklaidai neviršijant 10 proc., reikalinga tyrimo imtis sudaro 90 projektų. Tokiu atveju su 95 proc. tikimybe galima teigti, kad, rezultatas, apskaičiuotas surinkus duomenis iš 90 projektų, su 10 proc. paklaida atitiks rezultatą, kuris būtų gautas surinkus duomenis iš visos tyrimo populiacijos.

Projektų pasiskirstymas tarp įgyvendinančių institucijų ir kiekvienos institucijos analizuojamų projektų sąrašas pateikiami 1 lentelėje.

1 lentelė. Analizuojamos institucijos ir projektų skaičius

⁴ Šis laikotarpis pasirinktas todėl, kad remiantis Nutarimu Nr. 526 maksimalūs dienpinigių dydžiai nustatyti nuo 2017-07-01.

⁵ Ši data pasirinkta todėl, kad Nutarimu Nr. 526 maksimalūs dienpinigiai nustatyti tik nuo 2017-07-01, todėl anksčiau pasibaigę projektai taikė ankstesnes Nutarimo Nr. 526 nuostatas, kurios neaktualios šiai tyrimo redakcijai.

Igyvendinančioji institucija	Projektų kiekis	Projektų pasiskirstymo procentas	Tiriamų projektų kiekis (pirminis)	Tiriamų projektų kiekis (perskaičiuotas)
ESFA	590	38,84	34,96	33
LVP	330	21,73	19,55	20
CPVA	10	0,66	0,59	1
LMT	574	37,79	34,01	35
APVA	15	0,99	0,89	1
Iš viso:	1519	100,000	90	90
Reikalinga imtis (95 proc. tikimybė, 10 proc. paklaida)	90			

Esant tikimybei, kad dalyje projektų nebus numatyta ir/arba patirta komandiruočių išlaidų bei siekiant, kad tyrimo imtis būtų pakankama, apskaičiuota tyrimo imtis buvo padidinta, todėl iš įgyvendinančiųjų institucijų buvo renkama informacija apie 291 projektą.

Apklausos metu įgyvendinančiųjų institucijų buvo prašoma pateikti šią informaciją:

- komandiruotės (kelionės) pradžia–pabaiga;
- komandiruotės (kelionės) trukmė, d.;
- valstybė;
- miestas;
- išmokėta dienpinigių išlaidų suma, Eur (1 asm.).

Iš viso iš institucijų buvo gauta informacija apie 110 projektų 696 komandiruotes. Kai kurios įgyvendinančios institucijos pateikė nepilną informaciją arba paprašius patikslinti informaciją, jos nepatiksino, todėl, siekiant, kad duomenų analizės metu būtų analizuojami tik korektiški duomenys, iš imties buvo pašalintas 31 įrašas, kuriame nebuvo patikslinta renkama informacija arba informacija buvo nepilnai pateikta (10 priedas). Toliau tyrime naudojama imtis sudaro 665 įrašus apie komandiruotes iš 108 projektų. Tyrimo imtis pakankama. Siekiant nustatyti, ar organizacijos moka 100 procentų Nutarime Nr. 526 nustatytos dienpinigių normos, atitinkamai buvo įvertinta, kiek dienpinigių pagal nurodytus kriterijus priklauso mokėti, remiantis Nutarime Nr. 526 nustatytomis normomis, jei būtų mokama 100 procentų normos, ir pagal tai apskaičiuota, kiek procentų dienpinigių buvo išmokėta.

Buvo apskaičiuotas visų analizuojamų įrašų mokamų dienpinigių dydžio (išreikšto procentais) vidurkis, kuris yra lygus 99,48 procentai. Kadangi apskaičiuotas aritmetinis vidurkis ne visais atvejais yra patikimas dydis, papildomai buvo apskaičiuota ir reikšmių mediana, nustatant mokamų dienpinigių dydį (procentais). Šis dydis yra patikimesnis ir mažiau jautrus kraštutinėms reikšmėms nei aritmetinis vidurkis. Gauta medianos reikšmė lygi 100 procentų. Taigi, atlikus analizę, darytina išvada, kad institucijose mokamų dienpinigių dydis yra lygus 100 procentų, todėl apskaičiuojant dienpinigių normas gali būti naudojamosi Nutarime Nr. 526 nustatytais dienpinigių dydžiais.

I.2.2. Vietinių kelionių FĮ nustatymo metodika

Vietinių kelionių išlaidų vidutiniai dydžiai buvo nustatyti analizuojant istorinius duomenis. Vietinių kelionių išlaidų suma padalinta iš mokslinės išvykos trukmės ir apskaičiuoti 1 kelionės dienos įkainių dydžiai. Pagal apibrėžto vidurkio formulę (atmetus 5 proc. didžiausių ir mažiausių reikšmių) apskaičiuoti vidutiniai 1 dienos vietinių kelionių išlaidų dydžiai trumpalaikėms ir ilgalaikėms mokslinėms išvykoms:

Trumpalaikėms mokslinėms išvykoms (F_{VKTM}): 17,06 Lt (4,94 Eur);

Ilgalaikėms mokslinėms išvykoms (F_{VKIM}): 6,45 Lt (1,87 Eur).

Pirminiai skaičiavimai pateikiami Tyrimo ataskaitos 1 priede.

Vadovaujantis Tyrimo ataskaitos III dalimi, vietinių kelionių išlaidų FĮ dydžiai perskaičiuojami (indeksuojami) pagal EUROSTAT skelbiamą vidutinį praėjusių metų Europos Sąjungos šalių (EU 28) vartotojų kainų indeksą, skelbiamą interneto svetainėje <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00027&plug in=1>. 2019 m. **atnaujinant** Tyrimą vietinių kelionių FĮ buvo perskaičiuoti pirminius 2014 m. nustatytus dydžius indeksavus keturis kartus pagal ankstesnių metų (2015 m., 2016 m., 2017 m. ir 2018 m.) infliacijos normas:

Trumpalaikėms mokslinėms išvykoms (F_{VKTM}): 5,13 Eur;
Ilgalaikėms mokslinėms išvykoms (F_{VKIM}): 1,94 Eur.

Skaičiavimai (nurodant ankstesnių keturių metų vartotojų kainų indeksus) pateikiami Tyrimo ataskaitos 7 priede.

Kadangi vietinių kelionių išlaidas patiria į komandiruotę vykstantis darbuotojas (dažniausiai pildoma avanso apyskaita), kurios jam vėliau yra kompensuojamos darbdavio, darbuotojo sumokėto PVM nėra galimybės įtraukti į atskaitą, todėl PVM neturi įtakos šiems FĮ.

I.2.3. Kitų mokslinės išvykos išlaidų FĮ nustatymo metodika

Vienos dienos kitų mokslinės išvykos išlaidų vidutiniai dydžiai buvo nustatyti analogiškai vietinių kelionių išlaidų dydžiams (išlaidų suma padalinta iš mokslinės išvykos trukmės ir apskaičiuoti 1 dienos įkainių dydžiai). Analogiškai, pagal apibrėžto vidurkio formulę, apskaičiuoti vidutiniai 1 dienos kitų mokslinės išvykos išlaidų dydžiai:

Trumpalaikėms mokslinėms išvykoms (F_{KTM}): 0,73 Lt (0,21 Eur);
Ilgalaikėms mokslinėms išvykoms (F_{KIM}): 1,55 Lt (0,45 Eur).

Pirminiai skaičiavimai pateikiami Tyrimo ataskaitos 1 priede.

Vadovaujantis Tyrimo ataskaitos III dalimi, kitų mokslinių išvykų išlaidų FĮ perskaičiuojami (indeksuojami) analogiškai vietinių kelionių FĮ, kaip nustatyta Tyrimo ataskaitos I.2.2 dalyje.

2019 m. **atnaujinant** Tyrimą perskaičiuoti kitų kelionės išlaidų FĮ, suapvalinus šimtųjų skaičiaus dalių tikslumu yra:

Trumpalaikėms mokslinėms išvykoms (F_{VKTM}): 0,22 Eur;
Ilgalaikėms mokslinėms išvykoms (F_{VKIM}): 0,47 Eur.

Skaičiavimai pateikiami Tyrimo ataskaitos 7 priede.

Kadangi kitas mokslinės išvykos išlaidas patiria į komandiruotę vykstantis darbuotojas (dažniausiai pildoma avanso apyskaita), kurios jam vėliau yra kompensuojamos darbdavio, darbuotojo sumokėto PVM nėra galimybės įtraukti į atskaitą, todėl PVM neturi įtakos šių FĮ dydžiui.

I.2.4. Ilgalaikių mokslinių išvykų pragyvenimo išlaidų bazinių dydžių nustatymo metodika

Diplomatinės tarnybos įstatyme bei Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos apraše yra nustatyti išlaidų kompensacijų už darbą užsienyje bei išmokų apsirūpinti gyvenamosiomis patalpomis, komunalinėms ir ryšių išlaidoms padengti dydžiai valstybės tarnautojams ir kitiems atstovybės darbuotojams. Šių dydžių taikymas vietoje Nutarime Nr. 526 nustatytų dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos normų būtų ekonomiškai efektyvesnis mokslininkų, tyrėjų ar kito personalo, dirbančio Tarybos

administruojamuose projektuose, ilgalaikių mokslinių išvykų atveju. Pvz., taikant Nutarime Nr. 526 nustatytus dienpinigių bei gyvenamojo ploto nuomos normų dydžius, 19 dienų stažuotės Briuselyje dienpinigių suma sudarytų $(19-1)*61=1159$ Eur, o gyvenamojo ploto nuoma siektų iki $(19-1)*197=3546$ Eur, tuo tarpu pritaikius Diplomatinės tarnybos įstatyme ir Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos apraše nustatytus kompensacijų dydžius, nuo 2019 m. sausio 1 d. šios išlaidos sudarytų atitinkamai 691,60 Eur ir 600,05 Eur (žr. Tyrimo ataskaitos 4 priede pateiktus pavyzdinius skaičiavimus).

Diplomatinės tarnybos įstatymo 84 straipsnyje numatyta, kad diplomatui, dirbančiam diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, mokama su darbu užsienyje susijusių išlaidų kompensacija pagal diplomato pareigas, taikant šio įstatymo 3 priede nurodytą koeficientą. Minėtame priede nustatomi su darbu užsienyje susijusių išlaidų kompensacijų koeficientai valstybės tarnautojams. Apskaičiuojant ilgalaikių mokslinių išvykų pragyvenimo išlaidų FĮ, siūloma vadovautis mažiausiu (taikomu specialistui) minėtame papunktyje nustatytu kompensacijos koeficientu – 5,05. Mažiausias nustatytas kompensacijos koeficientas pasirinktas vadovaujantis efektyvaus finansų valdymo principu ir laikomas būtinomis išlaidomis. Mėnesio išmokos suma lygi 5,05 padauginta iš Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinto atitinkamų metų bazinio dydžio, taikomo apskaičiuojant valstybės tarnautojų pareigines algas.

Vadovaujantis 2018 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo (Nr. XIII-1713) 3 punktu, valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis 2019 metais sudaro 173 Eur. Atitinkamai, mėnesio išmoka sudarys $5,05*173=873,65$ Eur.

Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos aprašo 34 punkte nustatomos išmokos (kompensacijos) apsirūpinti gyvenamosiomis patalpomis, komunalinėms ir ryšių išlaidoms padengti. Apskaičiuojant ilgalaikių mokslinių išvykų pragyvenimo išlaidų FĮ ir nustatant gyvenamojo ploto nuomos kompensacijos bazinį dydį siūloma vadovautis mažiausiu Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos aprašo 34.6 papunktyje nustatytu baziniu išmokos dydžiu – 10 000 Eur per metus (833,33 Eur/mėn.). Mažiausias nustatytas kompensacijos koeficientas pasirinktas vadovaujantis efektyvaus finansų valdymo principu ir laikomas būtinomis išlaidomis. Vadovaujantis Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos aprašo 34 punktu, didesni koeficientai yra taikomi aukštesnio diplomatinio rango tarnautojams, o mokslinių išvykų atveju tai nėra aktualu.

Tyrimo tikslu pragyvenimo išlaidų baziniai dydžiai (toliau naudojami kaip pragyvenimo išlaidų FĮ (jų baziniai dydžiai) apskaičiuojami 1 ilgalaikės mokslinės išvykos dienai (padalinus aukščiau nurodytus dydžius iš vidutinio mėnesio dienų skaičiaus – 30).

Ilgalaikių mokslinių išvykų pragyvenimo išlaidų baziniai dydžiai pateikiami 1a lentelėje.

Skaičiuojant ilgalaikių mokslinių išvykų pragyvenimo išlaidas konkrečioje šalyje, 1a lentelėje nurodyti pragyvenimo ir gyvenamojo ploto nuomos išlaidų baziniai dydžiai dauginami iš Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos aprašo prieduose patvirtintų koeficientų (taikant Tyrimo ataskaitos I.2 dalyje pateiktą formulę F2):

- pragyvenimo kompensacijos bazinis dydis – iš valstybės (miesto) gyvenimo lygio vietos bazinio koeficiento (k_{VL});
- gyvenamojo ploto nuomos kompensacijos bazinis dydis – iš gyvenamųjų patalpų nuomos lygio vietos koeficiento (k_{GL}).

Atkreiptinas dėmesys, kad Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos apraše yra nustatyti ne visų pasaulio valstybių (miestų) gyvenimo lygio vietos baziniai koeficientai ir (ar) gyvenamųjų patalpų nuomos lygio vietos koeficientai, tačiau mokslinių išvykų kryptys nėra ribojamos, todėl jos gali būti vykdomos į tokia valstybę, kuriai koeficientas nėra nustatytas. Tokių mokslinių išvykų atveju yra taikomi neindeksuoti pragyvenimo kompensacijos ir gyvenamojo ploto nuomos kompensacijos baziniai dydžiai, t. y., k_{VL} ir k_{GL} prilyginami vienetui.

1a lentelė. Ilgalaikių mokslinių išvykų pragyvenimo išlaidų baziniai dydžiai

	Apskaičiuotas mėnesio išlaidų dydis, Eur, taikomas iki 2019-05-12	Apskaičiuotas mėnesio išlaidų dydis, Eur, taikomas nuo 2019-05-13	Vidutinis mėnesio dienų skaičius	Dienos įkainis, Eur, taikomas iki 2019-05-12	Dienos įkainis, Eur, taikomas nuo 2019-05-13
Pragyvenimo kompensacijos bazinis dydis	848,25	873,65	30	28,28	29,12
Gyvenamojo ploto nuomos kompensacijos bazinis dydis	1208,33	833,33	30	40,28	27,78

Išmokos ar kompensacijos asmenims pagal PVM įstatymą nėra PVM objektas, todėl PVM neįtakoja šių FĮ dydžio.

II. TYRIMO APIBENDRINIMAS IR REZULTATAI

Atsižvelgiant į Tyrimo ataskaitos I dalyje išdėstytą informaciją bei atliktą analizę, mokslinių išvykų išlaidoms taikomi šie nustatyti FĮ:

Vieno asmens trumpalaikės mokslinės išvykos, vykusios nuo 2018 m. liepos 1 d., išlaidų suma (S_{TMI}) apskaičiuojama pagal formulę (F1):

$$S_{TMI} = F_{\text{IKU}} + (F_{\text{VKTMI}} + F_{\text{KTMI}} + F_{\text{DIEN}}) * D + F_{\text{AUV}} * (D-1), \text{ kur}$$

Trumpalaikėms mokslinėms išvykoms:

- 1) Kelionės į užsienį išlaidų FĮ – F_{IKU} (iki 2019 m. gegužės 12 d. taikomi tyrimo metu nustatyti 1 kelionės (pirmyn-atgal) FĮ penkioms šalių grupėms (žr. 2 lentelę), nuo 2019 m. gegužės 13 d. kelionės išlaidos apskaičiuojamos remiantis Europos Komisijos patvirtintu Erasmus+ Programos vadovu);
- 2) Trumpalaikės mokslinės išvykos vietinių kelionių FĮ – F_{VKTMI} (Tyrimo metu buvo nustatytas vienos dienos FĮ, žr. 3 lentelę).
- 3) Kitų trumpalaikės mokslinės išvykos išlaidų FĮ – F_{KTMI} (Tyrimo metu buvo nustatytas vienos dienos FĮ, žr. 3 lentelę).
- 4) Dienpinigių FĮ – F_{DIEN} (taikomos Nutarime Nr. 526 nustatytos dienpinigių normos).
- 5) Apgyvandinimo FĮ – F_{AUV} (taikomos Nutarime Nr. 526 nustatytos gyvenamojo ploto nuomos normos (GNP), padaugintos iš koeficiento 0,6).

Vieno asmens ilgalaikės mokslinės išvykos, vykusios nuo 2018 m. liepos 1 d., išlaidų suma (S_{IMI}) apskaičiuojama pagal formulę (F2):

$$S_{IMI} = F_{\text{IKU}} + (F_{\text{VKIMI}} + F_{\text{KIMI}} + (F_{\text{PRAG}} * k_{VL})) * D + F_{\text{GYV}} * k_{GL} * (D-1), \text{ kur}$$

Ilgalaikėms mokslinėms išvykoms:

- 1) Kelionės į užsienį išlaidų FĮ – F_{IKU} (iki 2019 m. gegužės 12 d. taikomi tyrimo metu nustatyti 1 kelionės (pirmyn-atgal) FĮ penkioms šalių grupėms (žr. 2 lentelę), nuo 2019 m. gegužės 13 d. kelionės išlaidos apskaičiuojamas remiantis Europos Komisijos patvirtintu Erasmus+ Programos vadovu).
- 2) Ilgalaikės mokslinės išvykos vietinių kelionių FĮ – F_{VKIMI} (Tyrimo metu buvo nustatytas vienos dienos FĮ, žr. 3 lentelę).

- 3) Kitų ilgalaikės mokslinės išvykos išlaidų FĮ – **FĮ_{KIMI}** (Tyrimo metu buvo nustatytas vienos dienos FĮ, žr. 3 lentelę).
- 4) Pragyvenimo kompensacijos FĮ (bazinis dydis) – **FĮ_{PRAG}** (Tyrimo metu buvo nustatytas vienos dienos FĮ, žr. 3a lentelę);
- 5) Gyvenamojo ploto nuomos kompensacijos FĮ (bazinis dydis) – **FĮ_{GYV}** (Tyrimo metu buvo nustatytas vienos dienos FĮ, žr. 3a lentelę).
- 6) Valstybės (miesto) gyvenimo lygio vietos bazinis koeficientas – **k_{VL}** (taikomi Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos apraše valstybei (miestui) nustatyti koeficientai)⁶.
- 7) Gyvenamųjų patalpų nuomos lygio vietos koeficientas – **k_{GL}** (taikomi Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos apraše valstybei (miestui) nustatyti koeficientai)⁷.

2 lentelė. Kelionės į užsienį FĮ (GALIOJANTYS IKI 2019m. gegužės 12 d.⁸⁸)

Eil. Nr.	Šalių grupė	Kelionės į užsienį FĮ (FĮ _{KU}) dydis, Eur
1.	I Europos, NVS ir Artimųjų ir Vidurio rytų šalių grupė (Baltarusija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Gruzija, Jungtinė Karalystė, Latvija, Lenkija, Moldova, Norvegija, Prancūzija, Rumunija, Suomija, Švedija, Rusija (europinė dalis ⁹), Ukraina, Vokietija)	218,00
2.	II Europos, NVS ir Artimųjų ir Vidurio rytų šalių grupė (Airija, Armėnija, Austrija, Azerbaidžanas, Bosnija ir Hercegovina, Graikija, Juodkalnija, Kazachstanas, Kipras, Kroatija, Italija, Ispanija, Izraelis, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Turkija, Uzbekistanas, Vengrija) ir kitos Europos ir NVS šalys bei Rusijos azijinė dalis	307,00
3.	III Europos, NVS ir Artimųjų ir Vidurio rytų šalių grupė (Egiptas, Islandija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Malta, Omanas, Šveicarija) ir kitos Artimųjų ir Vidurio Rytų šalys¹⁰	443,00
4.	Afrika, Azija, Š. Amerika	828,00
5.	P. Amerika, Australija, N. Zelandija	1231,00

2 lentelės pastabos:

Kitos į Tyrimo imtį nepatekusios Europos ir NVS šalys (įskaitant Rusijos azijinę dalį) priskiriamos II Europos, NVS ir Artimųjų ir Vidurio rytų šalių grupei, į kurią pateko tirtos Balkanų ir NVS šalys.

Kitos į Tyrimo imtį nepatekusios Artimųjų ir Vidurio Rytų šalys (Bahreinas, Irakas, Iranas, Jemenas, Jordanija, Kataras, Kuveitas, Libanas, Palestinos valstybė, Saudo Arabija, Sirija) priskiriamos III Europos, NVS ir Artimųjų ir Vidurio rytų šalių grupei, į kurią pateko daugelis Artimųjų ir Vidurio rytų šalių.

⁶ Valstybėms (miestams), kuriems Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos apraše nėra nustatytas valstybės (miesto) gyvenimo lygio vietos bazinis koeficientas, $k_{VL}=1$.

⁷ Valstybėms (miestams), kuriems Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos apraše nėra nustatytas gyvenamųjų patalpų nuomos lygio vietos koeficientas, $k_{GL}=1$.

⁸ Galioja kelionės į užsienį, kurių išvykimo į užsienio valstybę data yra 2017 m. gegužės 24 d. ir vėlesnė, bet ne vėlesnė nei 2019 m. gegužės 12 d. Nuo 2019 m. gegužės 13 d. kelionės išlaidos apskaičiuojamas remiantis Europos Komisijos patvirtintu Erasmus+ Programos vadovu.

⁹ Į vakarus nuo Uralo kalnų.

¹⁰ Bahreinas, Irakas, Iranas, Jemenas, Jordanija, Kataras, Kuveitas, Libanas, Palestinos valstybė, Saudo Arabija, Sirija

3 lentelė. Kiti FĮ dydžiai

Eil. Nr.	FĮ pavadinimas	FĮ dydis, taikomas iki 2019-05-12 ¹¹	FĮ dydis, taikomas nuo 2019-05-13
		EUR/diena	EUR/diena
1.	Trumpalaikės mokslinės išvykos vietinių kelionių FĮ (FĮ _{VKTMI})	4,98	5,13
2.	Ilgalaikės mokslinės išvykos vietinių kelionių FĮ (FĮ _{VKIMI})	1,89	1,94
3.	Kitų trumpalaikės mokslinės išvykos išlaidų FĮ (FĮ _{KTMI})	0,21	0,22
4.	Kitų ilgalaikės mokslinės išvykos išlaidų FĮ (FĮ _{KIMI})	0,45	0,47

3a lentelė. Kiti FĮ dydžiai, taikomi IMI

Eil. Nr.	FĮ pavadinimas	FĮ dydis, taikomas iki 2019-05-12 ¹²	FĮ dydis, taikomas nuo 2019-05-13
		EUR/diena	EUR/diena
1.	Pragyvenimo kompensacijos FĮ (bazinis dydis) (FĮ _{PRAG})	28,28	29,12
2.	Gyvenamojo ploto nuomos kompensacijos FĮ (bazinis dydis) (FĮ _{GYV})	40,28	27,78

Kadangi Tarybos administruojamose veiklose dėl jų specifikos ilgalaikių mokslinių išvykų trukmė skaičiuojama dienomis (o ne metais ar mėnesiais, kaip diplomatinėje tarnyboje vadovaujantis Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos aprašu), gyvenamojo ploto nuomos kompensacija mokama už ilgalaikėje mokslinėje išvykoje praleistų naktų skaičių, kuris apskaičiuojamas iš ilgalaikės mokslinės išvykos dienų skaičiaus atėmus 1.

¹¹ Galioja kelionėms į užsienį, kurių išvykimo į užsienio valstybę data yra 2017 m. gegužės 24 d. ir vėlesnė, bet ne vėlesnė nei 2019 m. gegužės 12 d.

¹² Galioja kelionėms į užsienį, kurių išvykimo į užsienio valstybę data yra 2017 m. gegužės 24 d. ir vėlesnė, bet ne vėlesnė nei 2019 m. gegužės 12 d.

III. MOKSLINIŲ IŠVYKŲ IŠLAIDŲ FĮ DYDŽIŲ TAIKYMAS

Tyrimo ataskaitoje nustatyti Mokslinių išvykų FĮ dydžiai taikomi nuo Tyrimo ataskaitos įsigaliojimo dienos išskyrus tuos dydžius, kurie nustatyti remiantis teisės aktais ir kurių dydžiai šioje Tyrimo ataskaitoje nenustatomi, tačiau yra taikomi kaip FĮ apskaičiuojant mokslinių išvykų išlaidų sumas (Nutarimas Nr. 526). Išlaidos, kurios nustatytos remiantis teisės aktais, ir kurių dydžiai šioje Tyrimo ataskaitoje nenustatomi, tačiau yra taikomi kaip FĮ apskaičiuojant mokslinių išvykų išlaidų sumas, taikomos nuo teisės akto įsigaliojimo dienos¹³.

Visos išlaidos, išskyrus vietinių kelionių ir kitas mokslinės išvykos išlaidas (FĮ_{KTMI}, FĮ_{VKTMI}, FĮ_{VKIMI}, FĮ_{KIMI}), kurios buvo kompensuotos iš kitų finansavimo šaltinių arba faktiškai nebuvo patirtos, negali būti deklaruojamos pagal šioje Ataskaitoje nustatytus fiksuotuosius dydžius, t. y., tokios išlaidos negali būti įtrauktos į fiksuotojo dydžio apskaičiavimo formulę (jos formulėje turi būti prilyginamos „0“).

Fiksuotųjų dydžių perskaičiavimo sąlygos. Vietinių kelionių ir kitų mokslinių išvykų išlaidų FĮ dydžius rekomenduojama perskaičiuoti (indeksuoti) 2022 m. pagal EUROSTAT skelbiamą vidutinį ankstesnių metų Europos Sąjungos šalių vartotojų kainų indeksą (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>), taikant Tyrimo ataskaitos 7 priede pateikiamą skaičiuoklę.

Pragyvenimo kompensacijos ir gyvenamojo ploto nuomos kompensacijos FĮ (baziniai dydžiai) keičiami pasikeitus Diplomatinės tarnybos įstatymu bei Socialinių ir kitų garantijų suteikimo tvarkos aprašu nustatytiems išmokų dydžiams ir kompensacijos koeficientams ir (arba) pasikeitus Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintam atitinkamų metų baziniam dydžiui, taikomam apskaičiuojant valstybės tarnautojų pareigines algas.

Pasikeitus kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytiems įkainiams, kurių dydžiai šioje Tyrimo ataskaitoje nenustatomi, tačiau yra taikomi kaip FĮ apskaičiuojant mokslinių išvykų išlaidų sumas (pvz., dienpinigių normos, gyvenamojo ploto nuomos normos), projektų vykdytojai pasikeitusius dydžius turi taikyti nuo atitinkamo teisės akto pakeitimo įsigaliojimo dienos (toku atveju Tyrimo ataskaita nėra išdėstoma nauja redakcija). Nauji teisės aktuose nustatyti FĮ dydžiai visais atvejais yra taikomi projektuose, finansuojamuose pagal anksčiau sudarytas projektų sutartis.

Tyrimo ataskaitoje nustatyti FĮ dydžiai keičiami Tyrimo ataskaitą išdėstant nauja redakcija. Nauji FĮ dydžiai gali būti taikomi projektuose, finansuojamuose pagal anksčiau sudarytas projektų sutartis, jeigu tokia galimybė numatyta projektų finansavimo sąlygų aprašuose ir (ar) projektų sutartyse.

Tuo atveju, kai audito ar kitos institucijos nustato, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis arba kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos yra taikomi jau įgyvendinamų projektų veiksniams, vykdomiems nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti¹⁴.

Fiksuotųjų dydžių vertinimas projektų administravimo etape. Projekto išlaidoms, kurios apmokamos taikant Tyrimo ataskaitoje nustatytus FĮ dydžius, pagrįsti projekto vykdytojas kartu su mokėjimo prašymu turi pateikti suvestinę pažymą, kurios rekomenduojama forma pateikiama Tyrimo ataskaitos 3 ir 4 prieduose, taip pat fiksuotojo įkainio rezultato pasiekimą pagrindžiančius dokumentus:

1. projekto vykdytojo institucijos vadovo įsakymą dėl komandiruotės ir (ar) lygiavertį dokumentą, iš kurio būtų galima įsitikinti įvykusia kelione ir dienpinigių patyrimu;
2. PVM sąskaitą – faktūrą ir (ar) skrydžio įlaipinimo dokumentus, ir (ar) avanso apyskaitos ir (ar) kitus lygiaverčius dokumentus, iš kurių galima įsitikinti kelionės bei apgyvendinimo ar pragyvenimo išlaidų patyrimu;
3. komandiruotės ataskaitą ir (ar) kitus su įgyvendinančiąja institucija suderintus dokumentus.

¹³ Pavyzdžiui, kai dienpinigių dydžius nustatantis Nutarimas Nr. 526 keičiasi nuo 2018 m. liepos 1 d. tuomet dienpinigių dydžiai taikomi nuo 2018 m. liepos 1 d.

¹⁴ Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 4281 punktas.